

STANOVISKO

k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

1. Popis návrhu

Cieľom vládneho návrhu zákona, ktorý bol vypracovaný na základe ústavných garancií vyplývajúcich z novelizovaného čl. 39 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 422/2020 Z. z., upraviť v zákone č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov podrobnosti o ústavných právach v čl. 39 ods. 3 a 5 Ústavy SR, ktoré nadobudnú účinnosť od 1. januára 2023 (ako uvádza predkladateľ). Cieľom návrhu má byť poskytnutie garancie poistencom, ktorí väčšinu svojho života vykonávali zárobkovú činnosť a získali potrebný počet odpracovaných rokov výkonom zárobkovej činnosti alebo z dôvodu činnosti, ktorá objektívne znemožňovala jej výkon, nárok na predčasný starobný dôchodok po 40 odpracovaných rokoch. Zároveň sa navrhuje zachovať aktuálny legislatívny stav nároku na predčasný starobný dôchodok a s tým súvisiace zákonné podmienky nároku. Ďalej sa navrhuje obnovenie väzby dôchodkového veku na rast strednej dĺžky života, pričom sa navrhuje aj korekcia aktuálnej dôchodkovej hodnoty a zrušenie maximálneho mesačného vymeriavacieho základu na platenie poistného, pričom sa zároveň navrhuje zvýšenie maximálnych vymeriavacích základov na určenie sumy nemocenských dávok a dávky v nezamestnanosti zo súčasného 2-násobku všeobecného vymeriavacieho základu na 2,5-násobok. Účelom návrhu zákona je tiež potreba zavedenia súboru opatrení, ktorých cieľom je vysporiadať sa s niektorými problémami v oblasti dôchodkového poistenia, nemocenského poistenia a poistenia v nezamestnanosti vyplývajúcich z aplikačnej praxe, ktoré konkretizuje predkladateľ v dôvodovej správe.

2. Stanovisko SOS

Spoločné odbory Slovenska považujú predložený návrh zákona za určité odchylenie sa od deklarovaných prísľubov obsiahnutých v Programovom vyhlásení Vlády SR, ktoré uvádzalo garancie smerujúce k zamedzeniu zníženia životnej úrovne pracujúcich osôb a ich rodinných príslušníkov predovšetkým ekonomicky neaktívnych osôb. Vo všeobecnosti tak vyjadrujeme ambivalentné stanovisko k jednotlivým novelizovaným častiam posudzovaného právneho predpisu, a to najmä v súvislosti s posilnením inštitútu odchodu do predčasného starobného dôchodku po odpracovaní 40 rokov fyzickou osobou alebo zavedením rodičovského dôchodku. V tejto súvislosti predovšetkým posilnenie rodinnej súdržnosti a spolupatričnosti aj v systéme sociálneho zabezpečenia (osobitne dôchodkového poistenia) považujeme za mimoriadne dôležité a žiaduce, čo systém zavedenia rodičovského dôchodku bezpochyby napĺňa. Rovnako však uvádzame, že zavedenie rodičovského dôchodku nemá mať a nesmie mať vplyv na také osoby, ktoré predovšetkým z objektívnych dôvodov nespočívajúcich v osobe, nemohli mať deti a tým

pádom nemôžu ani nikdy dosiahnuť nárok na rodičovský dôchodok. Aj v zmysle uplatnených pripomienok v medzirezortnom pripomienkovom konaní musí predkladať v systéme dôchodkového poistenia hľadať také mechanizmy, ktoré takémuto nerovnakému zaobchádzaniu s fyzickými osobami budú brániť a ktoré budú napomáhať takýmto osobám, aby dosiahli na predmetnú dávku aj formou jej dorovnávanía zo samotného systému dôchodkového poistenia.

Spoločné odbory Slovenska vyjadrujú vo všeobecnosti opakovane výzvu po spoločnej diskusii vo vzťahu k predlžovaniu veku odchodu do dôchodku, keď si na jednej strane uvedomujú dopad na vlastný životný cyklus zamestnanca, ktorý je počas svojho ekonomicky aktívneho života vystavený rôznym negatívnym javom v pracovnom procese, ktoré negatívne vplyvajú na jeho zdravie. Súčasne si však udržuje neudržateľnosť súčasného systému dôchodkového poistenia za predpokladu realizácie jednostranných zásahov formou stanovenia dôchodkového veku bez toho, aby budúcim dôchodcom garantovali odpovedajúcu výšku dôchodkovej dávky.

V tomto ohľade uvádzanie akýchkoľvek ďalších pripomienok pri jednoznačnom presvedčení predkladateľa o správnosti postupu a priebehu vyhodnocovania vznesených pripomienok z jeho strany za zbytočné. Odporúča predkladateľovi, aby začal serióznú a nie jednostrannú diskusiu o celkovom nastavení životnej úrovne ekonomicky neaktívnych občanov SR, a to aj s ohľadom na deklarované ústavné princípy

3. Závěry a odporúčania

SOS berie na vedomie predložený návrh zákona.

